

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/134/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8416206089
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8416206089.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Elišky Wagshalovej v spore žalobkyne: S., zastúpenej Občianskym združením ZASTAVME ÚŽERU - Občianske združenie na právnu ochranu občana a finančného spotrebiteľa, so sídlom Pod hájom 1367/169, 018 41 Dubnica nad Váhom, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o neplatnosť spotrebiteľskej zmluvy, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, o určenie, že spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov a o vydanie bezdôvodného obohatenia s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok č.k. 10Csp/119/2016-84 zo dňa 16.03.2018 takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje sa rozsudok vo výroku II., III., V. a VI..
- II. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol:
„I. Konanie v časti, v ktorej sa žalobkyňa domáhala určenia, že spotrebiteľská zmluva č. XXXXXXXXXX zo dňa 16. 9. 2011 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná z a s t a v u j e .
II. Súd u r č u j e , že dohoda o zrážkach zo mzdy dlžníka zo dňa 16. 9. 2011 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným zabezpečujúca pohľadávku zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX uzavretej dňa 16. 9. 2011 je neplatná.
III. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 1.896,38 eur v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
IV. V prevyšujúcej časti žalobu žalobkyne z a m i e t a .
V. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 % o výške ktorých rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.
VI. Žalovanému náhradu trov konania n e p r i z n á v a .“

2. V odôvodnení uviedol, že dojednávaný bol v skutočnosti spotrebiteľský úver, hoci zo samotného obsahu zmluvy to jasne nevyplýva a žalovaný tento obsah môže interpretovať ako taký, ktorý úver z režimu zákona o spotrebiteľských úveroch vyníma. Výpoveď žalobkyne, povaha jej zamestnania ako zdravotnej sestry logicky vylučujúca tvrdenie žalovaného o úvere na výkon zamestnania ale aj predložené listinné dôkazy jasne potvrdzujú, že účelom úveru nebolo zamestnanie žalobkyne, ale úhrada nákladov domácnosti, a teda že išlo o úver spotrebiteľský.

3. Zmluva neobsahovala všetky zákonom o spotrebiteľských úveroch predpísané náležitosti, absentoval v nej aj údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov, ale aj údaj o úrokovej sadzbe či o priemernej RPMN,

hoci podľa § 9 ods. 2 písm. i/ j/ a y/ Zákona o spotrebiteľských úveroch tieto údaje museli byť uvedené priamo v zmluve, teda na listine na ktorej spotrebiteľ pripája svoj podpis.

4. Suma bezdôvodného obohatenia, ktoré je žalovaný žalobkyni v zmysle § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka povinný vydať je vo výške 1.896,38 eur (2.296,38 eur - 400,- eur), keďže ide o majetkový prospech žalovaného získaný plnením žalobkyne bez právneho dôvodu vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

5. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov umožňuje obísť dôležitý prvok v ochrane spotrebiteľa a to ex offa súdnu kontrolu zmluvných podmienok zo zameraním na to, či tieto nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Táto dohoda v podobe, akú má v tu posudzovanej veci je neplatná, lebo zjavne nespĺňa podmienku existencie skutočnej slobodnej vôle žalobkyne ju uzavrieť (čo ju robí podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka absolútne neplatnou) a navyše spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, čo ju ako neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve robí takisto absolútne neplatnou podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka účinného v čase jej uzavretia.

6. Zo samotného zákonného ustanovenia, najmä z § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva vyplýva tento naliehavý právny záujem spotrebiteľa na takomto určení neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky a vyslovenia jej neplatnosti. Naliehavý právny záujem je daný, lebo napriek bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru žalovaný zamestnávateľa žalobkyne požiadal o zrážky zo mzdy v celkovej výške až 2.472,79 eur, pričom potom, čo žalobkyňa zaplatila, resp. bolo jej zrazených 2.296,38 eur žalovaný stále od nej žiada zaplatenie sumy 708,85 eur.

7. Rozhodcovská zmluva na ktorej rozhodcovský súd založil svoju právomoc bola v exekučnom konaní súdu sp. zn. 7Er/709/2014 vyhodnotená ako absolútne neplatná, preto tu nebola vôbec daná právomoc rozhodcovského súdu na konanie, rozhodcovský rozsudok týmto súdom vydaný je nulitný akt, paakt, ktorý nespôsobuje žiadne právne následky a teda ani nezakladá prekážku veci rozhodnutej. Uvedené závery jasne vyplývajú z právoplatného uznesenia súdu o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

8. Keďže žalobkyňa v časti o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy a o vydanie bezdôvodného obohatenia bola úspešná v plnom rozsahu, v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP za tento úspech v danej časti súd žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

9. Vo vzťahu k určeniu zmluvy za neplatnú a vo vzťahu k určeniu úveru za bezúročný a bezpoplatkový mal plný úspech žalovaný, preto v tejto časti podľa § 255 ods. 1 CSP jemu vznikol nárok na plnú náhradu trov konania proti žalobkyni. Žalovanému ale súd náhradu trov konania nepriznal, lebo sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré v zmysle § 257 CSP bránia tomu, aby žalovanému bola voči žalobkyni priznaná čo i len čiastočná náhrada trov konania. Žalobkyňa žalobu podala na ochranu svojich spotrebiteľských práv, pričom v jej podstate v materiálnom zmysle bola úspešná, keďže bolo zistené, že jej spotrebiteľské práva boli porušené.

10. Proti rozsudku, s výnimkou výroku o čiastočnom zastavení konania (I.) a zamietavého výroku (IV.) podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný (ako to vyplýva z obsahu odvolania). Namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Vychádzajúc zo znenia ustanovenia ust. § 137 písm. d) CSP je možné konštatovať, že CSP v zásade nepripúšťa určovacie žaloby o určenie právnej skutočnosti s výnimkou žalôb za podmienky, že to vyplýva z osobitného predpisu. Žalobca sa domáha určenia neplatnosti právnej skutočnosti (určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy) a nie určenia, či tu právo je alebo nie je. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzavretá platne podľa § 551 Občianskeho zákonníka v súlade s právnymi predpismi. Ide o dohodu zmluvných strán, ktorú uzatvorila na základe ich dobrovoľnosti. Možnosť zabezpečenia záväzku je esenciálnou zložkou každého zmluvného vzťahu. Zrážky neboli dohodnuté vo výške, ktorá by odporovala ustanoveniu § 551 Občianskeho zákonníka. Dohoda o zrážkach zo mzdy je obsiahnutá na samostatnom dokumente, a teda predstavuje osobitnú listinu. Možnosť veriteľa zabezpečiť svoju pohľadávku, ktorá má spotrebiteľský alebo iný charakter nie je vylúčená. Neexistuje žiaden zákonný dôvod na to, aby dohoda o zrážkach zo mzdy ako zabezpečovací

inštitút nemohla byť so spotrebiteľmi uzatváraná. Nakoľko v zmluve je výslovne určený účel uzatvorenia zmluvy - zamestnania, je dlžník vyňatý spod statusu spotrebiteľa. Žalovaný poukázal na ďalší dôkazný prostriedok za účelom preukázania účelu poskytnutia finančných prostriedkov na zamestnanie, a to na žiadosť o úver uzatvorenú dňa 13.9.2011. V predmetnej žiadosti Žalobca dobrovoľne uvádzal skutočnosti týkajúce sa účelu na ktorý sa peňažné prostriedky majú použiť. Navyše dňa 16.9.2011 bol podpísaný aj dodatok k zmluve č. XXXXXXXXXX, v ktorom bolo uvedené nasledovné: „Dole podpísaný X. S. vyhlasujem, že veriteľom poskytnuté finančné prostriedky vo výške 400,00 EUR použijem na nákup výpočtovej techniky za účelom výkonu zamestnania. Týmto sa zaväzujem, že poskytnuté finančné prostriedky použijem výlučne na uvedený účel.“ Žalobca spotrebiteľský charakter úverovej zmluvy riadne neodôvodnil a nepodložil relevantnými dôkazmi, pričom dôkazné bremeno v tomto prípade spočíva práve na jeho strane. V zmysle VPPÚ sa zmluvné strany dohodli na tom, že ich vzťahy sa budú spravovať ustanoveniami Obchodného zákonníka. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie v napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že žalobu žalobcu zamietá v celom rozsahu.

11. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

12. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP v spojení s § 470 ods. 1 a 2 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

13. Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd uvádza, že podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného úkonu použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

14. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP, podľa ktorej sa nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument.

15. Odvolací súd konštatuje, že prvoinštančný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

16. Rozsudok je čo do žalobcom namietaného dôvodu odôvodnený riadne, v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP. Súd prvej inštancie náležite vysvetlil, z akých dôvodov žalobe vyhovel, v odôvodnení svojho rozhodnutia reagoval na všetky podstatné námietky a tvrdenia žalovaného prednesené v konaní.

17. Odvolací súd po preskúmaní dospel k záveru, že prvoinštančné rozhodnutie je aj v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a aj v súlade s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Za porušenie základného práva na spravodlivý súdny proces nemožno považovať to, že prvoinštančný súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného.

18. Odvolací súd sa stotožňuje s dôvodmi vyhodnotenia zmluvy o úvere uzatvorenej medzi stranami sporu 16.09.2011 ako spotrebiteľskej v zmysle § 52 a nasl. OZ, zákona č. 129/2010 Z.z. súdom prvej inštancie a v plnom rozsahu na ne poukazuje. V prípade pochybností, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (veriteľ). Existujúce pochybnosti je potrebné odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne - spôsobom nevzbudzujúcim

odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže byť len vyznačenie účelu poskytnutia prostriedkov „zamestnanie“, pričom absentuje odpoveď na otázku, aký konkrétny súvis s (údajným) zamestnaním dlžníka vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má. S poukazom na interpretačné ustanovenie § 54 Občianskeho zákonníka je namieste pri pochybnostiach o obsahu zmluvy výklad priaznivejší pre spotrebiteľa, t. j., že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, je na oprávnenom (ako veriteľovi). Všeobecne známou skutočnosťou sú nekalé praktiky žalovaného aplikované pri vyplňovaní základných údajov dlžníka, vrátane účelu poskytnutia finančných prostriedkov, ako na to poukázal aj súd prvej inštancie. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa bola v čase uzatvárania zmluvy o úvere zamestnaná ako zdravotná sestra, nachádzala sa v ťaživej životnej situácii, mala dve maloleté deti a financie potrebovala za účelom úhrady réžie domácnosti.

19. Pokiaľ žalovaný tvrdí, že účel poskytnutia prostriedkov vyplýva aj zo žiadosti o úver a z dodatku k zmluve (č.l. 114,115), k tomuto odvolací súd uvádza, že žalovaný v štádiu prvoinštančného konania predmetné listiny nepredložil. Učinil tak až v odvolacom konaní. Z obsahu spisu nevyplývajú okolnosti, ktoré by opodstatňovali aplikáciu ust. § 366 CSP. Žalovanému nič nebránilo predložiť listiny už v štádiu prvoinštančného konania. Za tohto stavu odvolací súd na dôkazy predložené žalovaným až v odvolacom konaní neprihliadal.

20. Súd prvej inštancie vzhľadom na neuvedenie obligatórnych náležitostí zmluvy v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. (§ 9 ods. 2) vyhodnotil úver poskytnutý na jej základe ako bezúročný a bez poplatkov. Je potrebné stotožniť sa s predmetným konštatovaním súdu prvej inštancie, keďže v zmluve absentuje uvedenie úrokovej sadzby úveru, údaj o RPMN, priemernej RPMN. Žalobkyni tak vznikla povinnosť vrátiť žalovanému len sumu zodpovedajúcu poskytnutým peňažným prostriedkom (400 Eur). Iné nároky zo zmluvy žalovaný voči žalobkyni nemá, preto plnenie žalobkyne nad rámec istiny, a to v sume 1896,38 Eur predstavuje plnenie bez právneho dôvodu a má za následok vznik bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka na strane žalovaného, ktorý takéto plnenie prijal.

21. Pokiaľ žalovaný poukazuje na ust. § 137 CSP, nedostatok nalievavého právneho záujmu na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, k tomuto odvolací súd dáva do pozornosti závery NS SR, podľa ktorých: „Žaloba, ktorou sa žalobca (majúci v právnom vzťahu, ktorého sa vec týka, postavenie spotrebiteľa) domáha vyslovenia (určenia) neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia (určenia) ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, nie je určovacou žalobou v zmysle § 137 ods. 1 písm. c) C.s.p. Ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať nalievavý právny záujem.“ (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. marca 2019, sp. zn. 6 Cdo 27/2018; právna veta: najpravo.sk; rozhodnutie nebolo oficiálne publikované).

22. Odvolací súd považuje za dôležité uviesť, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy je legitímnym zabezpečovacím prostriedkom a ak neexistuje hoci len potenciálne riziko vymoženia nezákonného či inak nečestného plnenia, je tento inštitút prípustným prostriedkom, ktorý umožňuje s obídením súdneho procesu siahnuť na majetok dlžníka. Ak však existuje čo i len hrozba vymoženia nečestného plnenia, je dôvod chrániť spotrebiteľa pred hroziacim rizikom. Hrozba vzniku ujmy postačuje z toho dôvodu, že o tom, či pohľadávka existuje a v akej výške nerozhoduje nestranná inštitúcia ale spravidla podnikateľ a je značne problematické až na úrovni nezistiteľnosti, kedy tento inštitút obchodník aktivuje.

23. Je potrebné si uvedomiť, že žalobkyňa sa pri realizácii dohody o zrážkach zo mzdy dostáva do pozície subjektu strácajúceho právo disponovať so svojim vlastným majetkom reprezentovaným príjmom dosahovaným za výkon svojej pracovnej činnosti. Navyše, pri zrážkach zo mzdy nie je možné preveriť, či sú zo mzdy zrážané len tie finančné nároky, ktoré dodávateľovi aj prináležia a nie aj tie, na ktoré nemá právny nárok, a to s poukazom na potrebu riadneho vyhodnotenia spotrebiteľskej zmluvy. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom či inou nezávislou inštitúciou. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd ale spravidla podnikatelia. Pritom ide okrem iného aj o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a

rozhodovaniu podnikateľa navyiac zainteresovaného vo vlastnej veci a o vlastnom zisku. Tieto okolnosti opodstatňujú obzvlášť obozretnosť pri vykonávaní ex offo súdnej kontroly čestnosti dohody o zrážkach zo mzdy.

24. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informáciu o tom, čo uzatvorenie konkrétneho právneho úkonu znamená. Z uzatvorenej dohody žiadne podstatné informácie o inštitúte dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov nevyplývajú. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov pritom nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia zo strany súdu alebo inej objektívnej inštitúcie je relevantné ex offo súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť.

25. Dohoda o zrážkach zo mzdy má charakter štandardnej zmluvnej podmienky používanej žalovaným pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv. Občiansky zákonník za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Žalovaný nepreukázal, že v danom prípade išlo o zmluvnú podmienku, ktorú si vymienila žalobkyňa, resp. že žalobkyňa mala možnosť výberu, či predmetnú dohodu o zrážkach zo mzdy podpíše, alebo nepodpíše, ak chcela, aby jej bol zo strany žalovaného poskytnutý úver. Žalovaný ničím nepreukázal individuálny charakter dojednania dohody o zrážkach zo mzdy.

26. Smernica Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväziť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoí ako celok. Súdny dvor dokonca považuje ochranu spotrebiteľa podľa čl. 6 Smernice za tak významnú, že sa má klásť principiálne na roveň vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku, a to v záujme vyššej kvality života.

27. Predformulovaný súhlas spotrebiteľa, formálne dosiahnutý štandardnou zmluvnou podmienkou nemožno za žiadnych okolností považovať za náležitý a individuálny prejav vôle spotrebiteľa s úkonom, na ktorý sa tento výslovne požaduje. Výkon zrážok zo mzdy je súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa, rovnako prihliadnuc na skutočnosť, že podstatným znakom Dohody o zrážkach zo mzdy je písomný súhlas dlžníka s vykonávaním zrážok z jeho mzdy.

28. Odvolaciemu súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe, že zmluvy predkladané žalovaným na podpis spotrebiteľom obsahujú neprijateľné podmienky, nezodpovedajú požiadavkám stanoveným právnymi normami zameranými na ochranu spotrebiteľa. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku bola vyhlásená zmluvná podmienka, ktorou žalovaný pri uzatváraní zmluvy určil administratívny poplatok (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 6Co/36/2017, 6Co/134/2016, 20Co/16/2017, 20Co/44/2016), v dôsledku čoho je žalovaný podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka povinný zdržať sa používania takejto podmienky v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi, a teda nie je ani oprávnený požadovať plnenie na základe predmetnej neprijateľnej podmienky.

29. Súd SR opakovane dospeli k záveru, že výška úrokov dojednávaných v zmluvách o spotrebiteľských úveroch uzatváraných so žalovaným je v rozpore s dobrými mravmi (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci 6Co/67/2017, 17Co/11/20018).

30. Aj v predmetnom prípade je zrejmé, že žalovaný sa na základe dohody o zrážkach zo mzdy domáhal od žalobkyne získania úžerného, nečestného plnenia, keď požadoval uspokojenie dlhu zo zmluvy o úvere predstavujúceho istinu (400 Eur) navýšenú viac ako 6 násobne (2472,79 Eur) - čl. 32.

31. Aj v predmetnom prípade teda hrozilo/ hrozí riziko, že na základe realizácie dohody o zrážkach zo mzdy by došlo k vymoženiu plnení zo zmluvy o úvere, na ktoré veriteľ nárok nemá.

32. Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad. Ak by vnútroštátne právo umožnilo obísť takéto preskúmanie prostredníctvom uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy, išlo by o pozbavenie smernice 93/13/EHS jej užitočného účinku.

33. Nič nebráni judikovať klauzulu ako neplatnú (§ 53 ods. 5 OZ), hoci má základ v znení zákona akou je aj dohoda o zrážkach zo mzdy. Dôležité sú okolnosti jej zakotvenia v zmluve a význam ostatných zmluvných podmienok (Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí; čl.4 smernice Rady 93/13 ES o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

34. Zmluvná podmienka môže byť posúdená ako neprijateľná v zmysle § 53 ods. 1 OZ aj vtedy, ak vychádza z dispozitívnej normy a odkláňa sa v neprospech spotrebiteľa, keď v súvislosti s ostatnými zmluvnými podmienkami umožňuje vymôcť plnenia, na ktoré veriteľ nemá nárok, ako je tomu aj v predmetnom prípade (V tejto súvislosti treba uviesť, že na účely určenia, či je zmluvná podmienka vylúčená z pôsobnosti smernice 93/13, je úlohou vnútroštátneho súdu, aby overil, či táto podmienka odráža ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré platia medzi zmluvnými stranami bez ohľadu na ich voľbu alebo ustanovenia, ktoré sa uplatnia automaticky, to znamená v prípade, ak neexistujú odlišné ustanovenia, ktoré si zmluvné strany v tomto ohľade dohodli (pozri v tomto zmysle rozsudok RWE Vertrieb, EU:C:2013:180, bod 26). So zreteľom na predchádzajúce úvahy treba na štvrtú otázku odpovedať tak, že článok 1 ods. 2 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluvná podmienka obsiahnutá v zmluve, ktorú uzavrel predajca alebo dodávateľ so spotrebiteľom, je vylúčená z pôsobnosti tejto smernice len vtedy, ak uvedená zmluvná podmienka odráža obsah záväzného zákonného alebo regulačného ustanovenia, čo overiť prináleží vnútroštátnemu súdu; bod 79., 80. rozsudku SD C-34/13 Monika Kušionová proti SMART Capital a.s.).

35. Predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy síce má svoj základ v znení zákona, no v spojení s neprijateľnými podmienkami a za stavu, že úver je bezúročný a bez poplatkov, je aj podľa názoru odvolacieho súdu plne opodstatnená ochrana, ktorú vykonal súd prvej inštancie. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky (posudzuje sa, či zmluvná podmienka je z objektívneho hľadiska spôsobilá negatívne zasiahnuť do práv spotrebiteľa).

36. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04).

37. Správnym výrokom vo veci samej zodpovedajú aj správne výroky o trovách konania. Za daného stavu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II., III., V. a VI. ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

38. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola úspešná žalobkyňa, preto jej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

39. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).